

2. ಕಟ್ಟುವೆವು ಹೊಸ ನಾಡೊಂದನು

ನಮ್ಮ ದೇಶವು ವಿವಿಧ ಭಾಷೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ತವರೂರು. ನಮ್ಮ ವೇಷ, ಭಾಷೆ ವಿಚಾರಗಳು ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿದ್ದರೂ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಭಾರತೀಯರು ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಮೂಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಡಲು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರರು ಮಾಡಿದ ತ್ಯಾಗ ನಮಗೆ ಆದರ್ಶವಾಗಬೇಕು. ಸ್ವಾರ್ಥಹಿತಕ್ಕಿಂತ ದೇಶಹಿತ ಮುಖ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಮನಗಾಣಬೇಕು. ದೇಶದ ಒಳಿತಿಗಾಗಿ ಭೇದ ಭಾವಗಳನ್ನು ಮರೆತು ಒಂದಾಗಿ ದುಡಿಯುವುದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾವೈಕ್ಯ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರರ ಬಗೆಗೆ ಗೌರವ ಭಾವನೆ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಮಾನ ಗಟ್ಟಿಗೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ವೀರ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಪಂಕ್ತಿಗೆ ಸೇರಿದವಳು ಕಿತ್ತೂರಿನ ರಾಣಿ ಚೆನ್ನಮ್ಮ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹಾಗೂ ಸ್ವಾಭಿಮಾನದ ಸಾಕಾರಮೂರ್ತಿಯಾದ ರಾಣಿಯು ತನ್ನ ಪುಟ್ಟರಾಜ್ಯದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ ದೊಡ್ಡ ಸೈನ್ಯದ ವಿರುದ್ಧ ನಡೆಸಿದ ಹೋರಾಟ, ತೋರಿಸಿದ ಧೈರ್ಯ, ಕೆಚ್ಚು ಸಾಹಸಗಳು ಅವಳನ್ನು ಕೀರ್ತಿಯ ಶಿಖರಕ್ಕೇರಿಸಿವೆ. ಇಂಥ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದ ಕಥೆಗಳು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರು ಮಾಡಿದ ಮಹಾತ್ಯಾಗ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಾಗಬೇಕು. ತಾಯ್ನುಡಿಯ ಮೇಲಿನ ಪ್ರೇಮವು ದೇಶಪ್ರೇಮದ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಮಾತೃಭಾಷೆಯಾದ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಮೇಲೆ ನಮಗೆ ಅಭಿಮಾನವಿರಬೇಕು. ಭಾಷೆಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ 'ಕನ್ನಡ ಹಾ ಸವಿಗನ್ನಡ' ಪದ್ಯವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಪಾಠದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ I.C.T. ಯನ್ನು ತರಗತಿಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಬೇಕು.

ಕಲಿಕಾ ಸಾಧನೆಗಳು

- ಪದಪ್ರಯೋಗಗಳು, ಶೈಲಿಗಳು, ಆಲಿಸಿದ ನೂತನ ಪದಗಳು ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಭಕ್ಕನು ಗುಣವಾಗಿ ಮಾತುಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸುವುದು.
- ಕಥೆ, ಕವಿತೆ, ಲಘು ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ಆಲಿಸಿ/ಓದಿ ತನ್ನದೇ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದು ಹಾಗೂ ಬರೆಯುವುದು.
- ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಆಲಿಸಿ, ಆಸ್ವಾದಿಸಿ ಅವುಗಳ ಆಶಯವನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಂಡು ರಾಗ, ತಾಳ, ಭಾವಗಳಿಂದ ಹಾಡುವುದು.
- ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಭಾಷಾ ವ್ಯವಹಾರ ರೂಪಗಳನ್ನು ಶ್ರೋತೃಗಳಿಗೆ ಆಶಯಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚಾರ ಸ್ಪಷ್ಟತೆಯಿಂದ ಸರಾಗವಾಗಿ ಓದುವುದು.
- ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ರಚನೆಗಳನ್ನು ತರಗತಿಯ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳಿಗೆ ನೀಡುವುದು.
- ಸರಳ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ರಾಗ, ತಾಳ, ಭಾವದೊಂದಿಗೆ ಹಾಡುವುದು ಹಾಗೂ ಸಮಾನ ರಾಗದಲ್ಲಿ ಹಾಡಬಹುದಾದ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವುದು.
- ಸಹಪಾಠಿಗಳ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿ ಇತರರ ರಚನೆಗಳಲ್ಲಿನ ಪ್ರಯೋಗಗಳು, ಶೈಲಿಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ ತನ್ನ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವುದು.
- ತನ್ನ ಆಶಯಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಲ್ಲದೆ ಸೂಕ್ತ ವ್ಯವಹಾರರೂಪದಲ್ಲಿ (ಕಥೆ, ಕವಿತೆ ಇತ್ಯಾದಿ) ಬರೆಯುವುದು.

ಯೂನಿಟ್ ಗ್ರಿಡ್ : 2. ಕಟ್ಟುವೆವು ನಾವು ಹೊಸ ನಾಡೊಂದನು

ಆಶಯ	ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು	ಕಲಿಕಾ ಸಾಧನೆಗಳು
1. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ		ಸಮಯ : 7 ಗಂಟೆಗಳು
<p>ತಾಳಗಳಿಂದ ಭಾವನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮಂಡಿಸುವಾಗ ಕವಿತೆಯು ಆಸ್ವಾದಕರವಾಗುವುದು.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ವಿವಿಧತೆ ಇದ್ದರೂ ಭಾರತೀಯರಲ್ಲಿ ಏಕತೆ ಇದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯುವುದು. • ಭಾರತಕ್ಕೆ ಮಹತ್ತಾದ ಪರಂಪರೆ ಇದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯುವುದು. 	<ul style="list-style-type: none"> • ಭಾವ, ರಾಗ, ತಾಳಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡು ಪದ್ಯವನ್ನು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿಯೂ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿಯೂ ಹಾಡಿ ಆಸ್ವಾದಿಸುವುದು. • ಹಾಡಿನ ಧ್ವನಿ ಮುದ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಆಲಿಸುವುದು. • ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಆಶಯಗಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಪದ್ಯದಿಂದ ಆರಿಸಿ ಬರೆದು ಮಂಡಿಸುವುದು. • ಅಡಿಗರೆ ಎಳೆದ ಪದಗಳನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸಿ ಬರೆದು ಮಂಡಿಸುವುದು. • ಘೋಷಣ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು. 	<ul style="list-style-type: none"> • ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಆಲಿಸಿ, ಆಸ್ವಾದಿಸಿ, ಅವುಗಳ ಆಶಯಗಳನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಂಡು ರಾಗ, ತಾಳಗಳಿಂದ ಹಾಡುವುದು. • ಕವಿತೆಯ ಆಶಯವನ್ನು ರಾಗ,
<ul style="list-style-type: none"> • ಆಶಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಕ್ರಮೀಕರಿಸಿ ಬರೆದ ರಚನೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಎಂದು ತಿಳಿಯುವುದು. • ಓದಿ ಆಶಯಗ್ರಹಣವನ್ನು ಮಾಡುವುದು. ಅವುಗಳನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದರಿಂದ ಆಶಯ ಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತವೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯುವುದು. • ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರ ಧ್ವಜ, ಅದರ ವಿಶೇಷತೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು. 	<ul style="list-style-type: none"> • ರಾಷ್ಟ್ರ ಧ್ವಜದ ಕುರಿತಾದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಓದಿ, ಚರ್ಚೆಯ ಮೂಲಕ ತಿಳಿದು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಬರೆದು, ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಹೋಲಿಸಿ ಉತ್ತಮಪಡಿಸಿ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸುವುದು. • ಅಡಿಗರೆ ಎಳೆದ ಪದಗಳ ಪರ್ಯಾಯ ಪದಗಳನ್ನು ಪದ್ಯದಿಂದ ಹುಡುಕಿ ಬರೆದು ಆ ಪದಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ವಾಕ್ಯ ರಚನೆ ಮಾಡಿ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸುವುದು. 	<ul style="list-style-type: none"> • ನವೀನ ಪದಗಳು ಮತ್ತು ಸರ್ವನಾಮಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಾದ ಟಿಪ್ಪಣಿ, ಸರಳ ಕಥೆಗಳು ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವುದು. • ಸಹಪಾಠಿಗಳ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುವುದು. ಇಂತಹ ರಚನೆಗಳಲ್ಲಿನ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಶೈಲಿಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ ತನ್ನ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವುದು.

ಆಶಯ	ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು	ಕಲಿಕಾ ಸಾಧನೆಗಳು
<ul style="list-style-type: none"> • ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚುಕಥೆ, ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿರುವ ಆಶಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸ, ಸಾಮ್ಯತೆ ಮೊದಲಾದುವುಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು/ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದು, ಓದಿ ತಿಳಿದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಇತರರೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವುದು. 	<ul style="list-style-type: none"> • ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ, ಏಕತೆಯ ನಾಡು, ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಹೋಲಿಸಿ ಸಾಮ್ಯತೆ, ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ತಿಳಿದು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸುವುದು. 	<ul style="list-style-type: none"> • ತನ್ನ ಇಷ್ಟ, ಆಸಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ಆದ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿಕೊಂಡು ಪುಸ್ತಕಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಓದುವ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಓದಿ ಆಶಯವನ್ನು ವಿಭಿನ್ನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇತರರೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವುದು.
2. ಕಿತ್ತೂರಿನ ರಾಣಿ		ಸಮಯ : 8 ಗಂಟೆಗಳು
<ul style="list-style-type: none"> • ಉಚ್ಚಾರ ಶುದ್ಧಿಯೊಂದಿಗೆ ಓದುವುದು, ಓದಿದ ವಿಚಾರಗಳ ಆಶಯಗ್ರಹಣವನ್ನು ಮಾಡುವುದು. • ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಸುದೀರ್ಘವಾದ ಚರಿತ್ರೆ ಇದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯುವುದು. • ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಜನ ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಣ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಕುರಿತು ತಿಳಿದು ದೇಶದ ಅಖಂಡತೆಯ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು. • ಪಾಠಭಾಗವನ್ನು ಆಶಯ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವಂತೆ 	<ul style="list-style-type: none"> • ಉಚ್ಚಾರ ಸ್ಪಷ್ಟತೆಯೊಂದಿಗೆ ಸರಾಗವಾಗಿ ಓದುವುದು. • ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಬರೆದು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸುವುದು. • ಪಾಠಭಾಗವನ್ನು ಓದಿ ಅದರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಶೋತ್ತರ ಸ್ಪರ್ಧೆ ನಡೆಸುವುದು. • ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಕ್ರಮೀಕರಿಸಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದು, ಅವರ ಕುರಿತು ತಿಳಿಯುವುದು. • ಸಹಪಾಠಿಗಳ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿ 	<ul style="list-style-type: none"> • ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಭಾಷಾ ವ್ಯವಹಾರ ರೂಪಗಳನ್ನು ಶೋತೃಗಳಿಗೆ ಆಶಯಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚಾರ ಸ್ಪಷ್ಟತೆಯಿಂದ ಸರಾಗವಾಗಿ ಓದುವುದು. • ಕಥೆ, ಕವಿತೆ, ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ಆಲಿಸಿ ತನ್ನದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದು ಹಾಗೂ ಬರೆಯುವುದು.
<p>ಅವುಗಳನ್ನು ವಿಭಿನ್ನ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಗಳಿಸುವುದು.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ಮಾದರಿಯಂತೆ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ 	<p>ಬರೆದು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸುವುದು.</p>	<p>ಇತರರ ರಚನೆಗಳಲ್ಲಿನ ಪ್ರಯೋಗಗಳು, ಶೈಲಿಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ ತನ್ನ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವುದು.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ವಾಕ್ಯಗಳ ವಿಶೇಷತೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು

ಆಶಯ	ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು	ಕಲಿಕಾ ಸಾಧನೆಗಳು
3. ಕನ್ನಡ! ಹಾ ಸವಿಗನ್ನಡ!		ಸಮಯ : 6 ಗಂಟೆಗಳು
<ul style="list-style-type: none"> ಭಾವ, ರಾಗ ತಾಳ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡು ಕವಿತೆಯನ್ನು ಹಾಡುವುದು. ರಾಗ, ತಾಳ, ಆಶಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡು ಭಾವಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮಂಡಿಸುವಾಗ ಕವಿತೆಯ ಆಸ್ವಾದನೆಯಾಗುವುದು. 	<ul style="list-style-type: none"> ಕವಿತೆಯನ್ನು ಯೋಗ್ಯ ರಾಗ, ತಾಳ, ಭಾವಗಳೊಂದಿಗೆ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿಯೂ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿಯೂ ಹಾಡುವುದು. ಕೊಟ್ಟಿರುವ ವಾಕ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಮಾನವಾದ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಕವಿತೆಯಿಂದ ಆರಿಸಿ ಬರೆಯುವುದು. 	<ul style="list-style-type: none"> ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಆಸ್ವಾದಿಸಿ ಅವುಗಳ ಆಶಯಗಳನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಂಡು ರಾಗ, ತಾಳ, ಭಾವಗಳಿಂದ ಹಾಡುವುದು.
<ul style="list-style-type: none"> ವಾಕ್ಯಗಳ ವಿಶೇಷತೆ, ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ವಿಭಿನ್ನ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಗಳಿಸುವುದು. 	<ul style="list-style-type: none"> ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾದರಿಯಂತೆ ಬದಲಾಯಿಸಿ ಬರೆದು ಮಂಡಿಸುವುದು. ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕೋಣೆಯಿಂದ ಭಾರತದ ವಿವಿಧ ಭಾಷೆಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯುವುದು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಲಿಸಿ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು. ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪದಗಳ ಸರಿಯಾದ ರೂಪವನ್ನು ಬರೆದು ಬಿಟ್ಟ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ತುಂಬಿಸುವುದು. 	<ul style="list-style-type: none"> ಸಹಪಾಠಿಗಳ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿ ಇತರರ ರಚನೆಗಳಲ್ಲಿನ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ಶೈಲಿಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ ತನ್ನ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವುದು.
<ul style="list-style-type: none"> ಮಾತೃಭಾಷೆಯ ಕುರಿತು ತಿಳಿಯುವುದು ಮತ್ತು ಭಾಷೆಯ ಕುರಿತು ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. 	<ul style="list-style-type: none"> ಚರ್ಚಿಸಿ ಮಾತೃಭಾಷೆಯ ಕುರಿತು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆದು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸುವುದು. 	<ul style="list-style-type: none"> ಪದ ಪ್ರಯೋಗಗಳು, ಶೈಲಿಗಳು ಆಲಿಸಿದ ನೂತನ ಪದಗಳು ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಭಕ್ಕನು ಗುಣವಾಗಿ ಮಾತುಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸುವುದು. ತನ್ನ ಆಶಯಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಲ್ಲದೆ ಸೂಕ್ತ ವ್ಯವಹಾರ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದು.
<ul style="list-style-type: none"> ತನ್ನ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಯೋಗ್ಯವಾದ ಪದ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನುಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಆಶಯ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕ್ರಮೀಕರಿಸಿ ಕವಿತೆಯನ್ನು ಬರೆಯುವುದು. 	<ul style="list-style-type: none"> ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪದಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಪದ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸಿ ಗೆಳೆಯರೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿ ಉತ್ತಮಪಡಿಸಿ ಮಂಡಿಸಿ ಹಸ್ತಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಪಡಿಸುವುದು. 	<ul style="list-style-type: none"> ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಸರಳ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ರಾಗ, ತಾಳ ಭಾವಗಳೊಂದಿಗೆ ಹಾಡುವುದು ಹಾಗೂ ಸಮಾನ ರಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಡಬಹುದಾದ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವುದು.

ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ

□ ಪದ್ಯ ಹಾಡುವ

ಮಿಲೆ ಸ್ವರ ಮೇರಾ ತುಮ್ಹಾರಾ.... ಪದ್ಯವನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೇಳಿಸುವುದು ಅಥವಾ ಇತರ ದೇಶಭಕ್ತಿ ಗೀತೆಯನ್ನು ಕೇಳಿಸುವುದು.

ಈ ರೀತಿಯ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ನೀವು ಕೇಳಿದ್ದೀರಾ? ಯಾವುವೆಲ್ಲಾ? ಮಕ್ಕಳು ಹೇಳಲಿ.

ಇದು ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು? ಎಂದು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸುವುದು. ಈ ಗೀತೆಗಳು ವಿವಿಧತೆಯಲ್ಲಿ ಏಕತೆಯನ್ನು ಸಾರುವ ದೇಶಭಕ್ತಿಗೀತೆಗಳಾಗಿವೆ ಎಂದು ಕ್ರೋಡೀಕರಿಸುವುದು. ಇದೇ ರೀತಿಯ ಇನ್ನೊಂದು ಪದ್ಯ 'ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ' ಅದನ್ನು ಓದೋಣ.

- ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಮಕ್ಕಳು ಓದಲಿ.
- ರಾಗ ಹಾಕಿ ಮಕ್ಕಳು ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಹಾಡಲಿ.
- ಮಕ್ಕಳಿಂದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ : ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಹಾಡಿದ ಗುಂಪು ಯಾವುದು? ಯಾಕೆ? ಇನ್ನೂ ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸುವುದು ಹೇಗೆ? ಸೂಚಕಗಳ ತಯಾರಿ. ಸೂಚಕಗಳ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುವುದು.
- ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಮಕ್ಕಳು ಹಾಡಿದ ರಾಗಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನವಾದ ರಾಗದಲ್ಲಿ ಹಾಡುವುದು.
- ಹಾಡಿನ ಧ್ವನಿ ಮುದ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಆಲಿಸಲು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡುವುದು.
- ಒಂದೇ ರಾಗದಲ್ಲಿ ತರಗತಿಯ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳು ಜೊತೆಯಾಗಿ ಹಾಡಲಿ.

ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಣಯ ಸೂಚಕಗಳು

□ ಪದ್ಯ ಹಾಡುವುದು

- ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹಾಡಿದ್ದಾರೆ
- ರಾಗವಾಗಿ ಹಾಡಿದ್ದಾರೆ
- ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ರೀತಿ ಹಾಡಿದ್ದಾರೆ
- ತಮ್ಮದೇ ಆದ ರಾಗವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ

□ ಸಾಲು ಹುಡುಕುವ

ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಪದ್ಯದ ಕುರಿತು ಕೆಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುವುದು.

- ನಿಮಗೆ ಪದ್ಯ ಇಷ್ಟವಾಯಿತೇ? ಯಾಕೆ?
- ಈ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಇಷ್ಟವಾದ ಸಾಲು ಯಾವುದು? ಯಾಕೆ?
- ಈ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕವಿ ಹೇಳಿದ ವಿಚಾರಗಳು ಯಾವುವು? ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಲಿ.

ಅನಂತರ 'ಸಾಲು ಹುಡುಕುವ' ಎಂಬ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸುವುದು. ಮಕ್ಕಳು ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾದ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಓದಲಿ. ಅನಂತರ ಪದ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಸಾಲುಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಲಿ. ನೀಡಿದ ಸಾಲುಗಳಿಗೆ ಸಮಾನವಾದ ಅರ್ಥವನ್ನು ನೀಡುವ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಪದ್ಯಭಾಗದಿಂದ ಹುಡುಕಿ ಬರೆಯಲಿ. ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ತಾವು ಬರೆದುದನ್ನು ಮಂಡಿಸಲಿ. ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಸಹಾಯದೊಂದಿಗೆ ಉತ್ತಮಪಡಿಸಲಿ. ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುವುದು.

□ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯುವ

ರಾಷ್ಟ್ರಧ್ವಜದ ಕುರಿತು ಸರಳ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದು. ಮಕ್ಕಳು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರಧ್ವಜದ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಬಿಡಿಸಲಿ. ರಾಷ್ಟ್ರಧ್ವಜದ ಕುರಿತು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಬರೆಯಲಿ. ಕೆಲವರು ಮಂಡಿಸಲಿ. ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿ ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಲಿ ಬಳಿಕ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಉತ್ತಮಪಡಿಸಲಿ. ಅಧ್ಯಾಪಕರು ತಯಾರಿಸಿದ ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವುದು. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಆಶಯವನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಿ ಬರೆಯಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡುವುದು. ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುವುದು.

ತ್ರಿವರ್ಣ ಧ್ವಜ

ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರಧ್ವಜವು ಮೂರು ಬಣ್ಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಧ್ವಜದ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೇಸರಿ, ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಿಳಿ, ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹಸಿರು ಬಣ್ಣವಿದೆ. ಧ್ವಜದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಶೋಕ ಚಕ್ರವಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ 24 ಅರಗಳಿವೆ. ಧ್ವಜದ ಕೇಸರಿ ಬಣ್ಣವು ತ್ಯಾಗ ಮತ್ತು ಬಲಿದಾನದ ಸಂಕೇತವಾಗಿದೆ. ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣವು ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಸಮಾಧಾನದ ಸಂಕೇತವಾಗಿದೆ. ಹಸಿರು ಬಣ್ಣವು ಸಮೃದ್ಧಿಯ ಸಂಕೇತವಾಗಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರಧ್ವಜವನ್ನು ಖಾದಿ ಬಟ್ಟೆಯಿಂದ ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಆಯತಾಕಾರವಾಗಿದೆ. ಅದರ ಅಗಲವು ಎರಡು ಪಾಲಾದರೆ ಉದ್ದ ಮೂರು ಪಾಲಾಗಿದೆ. ಹರಿದ, ಬಣ್ಣಗುಂದಿದ, ವಿರೂಪವಾದ ಧ್ವಜಗಳನ್ನು ನಾವು ಬಳಸಬಾರದು. ಧ್ವಜವನ್ನು ವಿರೂಪಗೊಳಿಸುವುದು ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಅವಮಾನವೆಂದೇ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ನಮ್ಮ ದೇಶವನ್ನು ಗೌರವಿಸುವಂತೆಯೇ ರಾಷ್ಟ್ರಧ್ವಜವನ್ನೂ ಗೌರವಿಸಬೇಕು.

ಭಾರತದ ಬಾವುಟ

ಆದೋ ನೋಡು ಹಾರುತಿಹುದು

ಭಾರತದ ಬಾವುಟ

ಬಾ ಎಂದು ಕರೆಯುತಿಹುದು

ನಮ್ಮ ಭವ್ಯ ಬಾವುಟ

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಸಮರದಲ್ಲಿ

ಮೆರೆದಂತಹ ಬಾವುಟ

ಬಿಳಿಯ ಜನರ ಎದೆಯಲ್ಲಿ

ಭಯವ ತಂದ ಬಾವುಟ

ಹಲವು ಭಾಷೆ ಹಲವು ಜಾತಿ

ಒಂದೆ ನಮಗೆ ಬಾವುಟ

ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಖ್ಯಾತಿ

ಹರಡಿದಂಥ ಬಾವುಟ

ಕೇಸರಿ ಬಿಳಿ ಹಸಿರು ನಡುವೆ

ಚಕ್ರವಿರುವ ಬಾವುಟ

ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೈಯ ಮುಗಿವೆ

ಹಾರುತಿರಲಿ ಪಟಪಟ

– ಜಿ.ಎಸ್. ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಹೇಳೇ

□ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ

ನಾವು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದಿನವನ್ನು ಯಾವಾಗ ಆಚರಿಸುತ್ತೇವೆ? ಆ ದಿನ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸುವುದು.

- ಧ್ವಜಾರೋಹಣ
- ಧ್ವಜವಂದನೆ
- ಧ್ವಜಗೀತೆ
- ಮೆರವಣಿಗೆ
- ಸಭೆ
- ಸಿಹಿತಿಂಡಿ ವಿತರಣೆ
- ಇತರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು

ನೀವು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದಿನಾಚರಣೆಯಂದು ಮೆರವಣಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೀರಾ? ಘೋಷಣೆಗಳನ್ನು ಕೂಗಿದ್ದೀರಾ? ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ. ಮೆರವಣಿಗೆಯ ಕುರಿತು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸುವುದು. ಮೆರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಲು ಕೆಲವು ಘೋಷಣೆ ವಾಕ್ಯ ಬೇಕು. ಅವುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸೋಣ. ಮಕ್ಕಳು ಹೇಳಿದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದಿನಾಚರಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಘೋಷಣೆ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಕರಿಹಲಗೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದು. ಘೋಷಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಗತ್ಯ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಾಪಕರು ನೀಡುವುದು.

- ಭಾರತ್ ಮಾತಾ ಕೀ ಜೈ
- ವಂದೇ ಮಾತರಂ
- ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಕೀ ಜೈ
- ನಾವು ಭಾರತೀಯರು ಒಂದೇ ತಾಯಿ ಮಕ್ಕಳು
- ಭಾಷೆ ಬೇರೆ, ವೇಷ ಬೇರೆ, ದೇಶ ಒಂದೇ ಭಾರತ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಘೋಷಣೆ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದು. ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಘೋಷಣೆ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಭಿತ್ತಿಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವುದು.

□ ವಿಂಗಡಿಸಿ ಬರೆಯುವ

ಕೂಡುಪದಗಳು ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪದಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ಪದಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಕೂಡುಪದಗಳನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸಿ ಬರೆಯುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಿಳಿಸುವುದು. ಅದರ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಕೂಡುಪದಗಳನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸಿ

ಬರೆಯಲಿ. ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಲಿ. ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಕರಿಹಲಗೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದು. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಾವು ಬರೆದುದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡುವುದು. ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುವುದು.

- ಇದೇ ರೀತಿಯ ಇತರ ಪದಗಳನ್ನು ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕದಿಂದ ಹುಡುಕಿ ವಿಂಗಡಿಸಿ ಬರೆಯಲಿ.

ನಾವೆಲ್ಲರೂ - ನಾವು + ಎಲ್ಲರೂ

ಚುಕ್ಕೆಗಳಿದ್ದರೂ - ಚುಕ್ಕೆಗಳು + ಇದ್ದರೂ

ಆರಾಧನೆಗಳಿವೆ - ಆರಾಧನೆಗಳು + ಇವೆ

ದೇವರೊಬ್ಬನೆ - ದೇವರು + ಒಬ್ಬನೆ

ನಮಗೊಂದೇ - ನಮಗೆ + ಒಂದೇ

ಕಡಲೊಂದೇ - ಕಡಲು + ಒಂದೇ

ದೇವರೆಲ್ಲರಿಗೂ - ದೇವರು + ಎಲ್ಲರಿಗೂ

ದೇಶದೊಳೆಲ್ಲಿದ್ದರು - ದೇಶದೊಳು + ಎಲ್ಲಿ + ಇದ್ದರು

□ ವಾಕ್ಯರಚನೆ ಮಾಡುವ

ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ವಾಕ್ಯರಚನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

- ಗದ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾದ ಅಡಿಗರೆ ಎಳೆದ ಪದಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಲಿ.

ಸೂರ್ಯ, ರಾತ್ರಿ, ಗಗನ, ನಕ್ಷತ್ರ, ಸಮುದ್ರ

ಆರಿಸಿ ಬರೆದ ಪದಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ಅರ್ಥಕೋಶ ಅಥವಾ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲಿ. ಬಳಿಕ ಆರಿಸಿ ಬರೆದ ಪದದ ಸಮಾನಾರ್ಥ ಪದವನ್ನು

ಪದ್ಯದಿಂದ ಹುಡುಕಿ ಬರೆಯಲಿ. ಬಳಿಕ ಮಕ್ಕಳು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ವಾಕ್ಯ ರಚಿಸಲಿ. ಕೆಲವರು ಮಂಡಿಸಲಿ. ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಕರಿಹಲಗೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದು. ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಬರೆದ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವುದು. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉತ್ತಮಪಡಿಸಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡುವುದು. ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುವುದು.

- ಮುಂಜಾನೆ ರವಿಯು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಉದಯಿಸುತ್ತಾನೆ.
- ರಾಮು ಪಟ್ಟಣದಿಂದ ಮನೆಗೆ ತಲುಪುವಾಗ ಇರುಳಾಯಿತು.
- ಹಕ್ಕಿಗಳು ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಹಾರುತ್ತವೆ
- ಗಗನದಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿ ಚುಕ್ಕಿಗಳು ಮಿನುಗುತ್ತವೆ.
- ಕಡಲಿನಲ್ಲಿ ತೆರೆಗಳು ಅಬ್ಬರಿಸುತ್ತವೆ.

□ ಸಾಮ್ಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಬರೆಯುವ

ಮಕ್ಕಳು 'ಏಕತೆಯ ನಾಡು' ಪದ್ಯವನ್ನು ಓದಲಿ. ಬಳಿಕ ಪದ್ಯಕ್ಕೆ ರಾಗ ಹಾಕಿ ಹಾಡಲಿ. ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡುವುದು.

'ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ' ಪದ್ಯವನ್ನು ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಹಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಅದರ ಆಶಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಹೇಳುವುದು. 'ಏಕತೆಯ ನಾಡು' ಮತ್ತು 'ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ' - ಈ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಸಾಮ್ಯವಿದೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳುವುದು. ಮಕ್ಕಳು ಎರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಓದಿ ಸಾಮ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಲಿ.

ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದು. ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಬರೆದು ಅನಂತರ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮಪಡಿಸಲಿ. ಗುಂಪಿನಿಂದ

ಯೋಗ್ಯವಾದದ್ದನ್ನು ಮಕ್ಕಳು ಮಂಡಿಸಲಿ. ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಸಹಾಯದೊಂದಿಗೆ ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವುದು. ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಬರೆದ ಸಾಮ್ಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವುದು. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡುವುದು. ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುವುದು.

ಸಾಮ್ಯಗಳು

- ❖ ಭಾರತೀಯರೆಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.
- ❖ ಭಾರತೀಯರಲ್ಲಿ ವಿವಿಧತೆ ಇದ್ದರೂ ಏಕತೆ ಇದೆ.
- ❖ ವಿಧವಿಧವಾದ ಆರಾಧನೆಗಳಿದ್ದರೂ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ದೇವರು ಒಬ್ಬನೇ.

ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು

- ❖ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಏಕತೆಯನ್ನು ಆಕಾಶ ಮರಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಏಕತೆಯ ನಾಡು ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತದ ಸ್ವರಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ❖ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಏಕತೆಯ ಸಂಕೇತವಾಗಿ ಸೂಚಿಸಿದರೆ ಏಕತೆಯ ನಾಡು ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ನದಿಗಳನ್ನು ಏಕತೆಯ ಸಂಕೇತವಾಗಿ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ❖ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಆರಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ದೇವರೊಬ್ಬನೇ ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಏಕತೆಯ ನಾಡು ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮ ಯಾವುದಾದರೂ ದೇವರು ಒಬ್ಬನೇ, ಧ್ಯಾನ ಹೇಗಿದ್ದರೂ ದೇವರೊಬ್ಬನೇ ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕಿತ್ತೂರಿನ ರಾಣಿ

□ ಪಾಠದೊಡನೆ

ಭಾರತದ ಕೆಲವು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರರ ಚಿತ್ರವನ್ನು ತೋರಿಸುವುದು.

ಇವರು ಯಾರು? ಇವರ ಸಾಧನೆ ಏನು? ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಇವರ ಪಾತ್ರವೇನು ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರರ ಪರಿಚಯ ಮಾಡುವುದು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು.

ಕಿತ್ತೂರಿನ ರಾಣಿಯು ಬ್ರಿಟಿಷರೊಂದಿಗೆ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸುವ ದೃಶ್ಯದ ತುಣುಕನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವುದು. ICT ಯ ಉಪಯೋಗ.

- ನೀವು ನೋಡಿದ ವೀಡಿಯೋ ದೃಶ್ಯದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸೈನಿಕರೊಂದಿಗೆ ಹೋರಾಡಿದ ಮಹಿಳೆ ಯಾರು ಎಂದು ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ? ಅವರ ಕುರಿತು ಹೆಚ್ಚು ತಿಳಿಯಬೇಕಲ್ಲವೇ? ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿ ಪಾಠಭಾಗವನ್ನು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಓದಲು ಹೇಳುವುದು.

- ಓದುವಿಕೆಯ ವಿವಿಧ ರೀತಿಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವುದು.

□ ಇಷ್ಟವಾದ ಭಾಗ

- ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪಾಠಭಾಗದ ಆಶಯವನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಪಾಠಭಾಗದ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿ

ಪೂರ್ಣ ಆಶಯವನ್ನು ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು. ಪಾಠಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇಷ್ಟವಾದ ಭಾಗ ಯಾವುದು? ಯಾಕೆ? ಎಂದು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಬರೆಯಲು ಹೇಳುವುದು. ಬರೆದುದನ್ನು ಕೆಲವು ಮಕ್ಕಳು ಮಂಡಿಸಲಿ. ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಣಯ ನಡೆಸಿ ಉತ್ತಮವಾದ ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಮಕ್ಕಳೇ ಗುರುತಿಸಿ ಮಂಡಿಸಲಿ. ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಪಾಠಭಾಗದಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಇಷ್ಟವಾದ ಭಾಗ ಯಾವುದು? ಯಾಕೆ? ಎಂದು ಬರೆದು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವುದು. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡುವುದು. ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುವುದು.

□ ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಬರೆಯುವ

- ಪಾಠಭಾಗದ ಪ್ರಧಾನ ಘಟನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸುವುದು. ಮೊದಲ ಘಟನೆ ಯಾವುದು? ಅನಂತರದ ಘಟನೆ ಯಾವುದು? ಎಂದು ತಿಳಿಯುವುದು. ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಬರೆಯಲಿ. ಕೆಲವರು ಮಂಡಿಸಲಿ. ತಪ್ಪುಗಳಿದ್ದರೆ ಯಾವುದು ತಪ್ಪು? ಯಾಕೆ? ಎಂದು ಚರ್ಚಿಸಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉತ್ತಮಪಡಿಸಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡುವುದು. ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಣಯ ನಡೆಸುವುದು.

□ ಪ್ರಶ್ನೆ ತಯಾರಿಸುವ

- ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿ, ಪಾಠಭಾಗದಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲಿ. ತಯಾರಿಸಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಬರೆಯಲಿ. ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಹಂಚಿ ಉತ್ತರವನ್ನಿಡಿಸಲಿ. ಗುಂಪುಗಳೊಳಗೆ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ಸ್ಪರ್ಧೆ ನಡೆಸುವುದು. ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದು. ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುವುದು.

□ ಗುರುತಿಸಿ ಬರೆಯುವ

- ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಲಿ. ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಅದನ್ನು ಕರಿಹಲಗೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ರೋಡೀಕರಿಸುವುದು. ಪಾಠಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರರ ಹೆಸರಿನ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಕ್ರಮೀಕರಿಸಿ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಮಕ್ಕಳು ಬರೆಯಲಿ. ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಮಂಡಿಸಲಿ. ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಕರಿಹಲಗೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲಿ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನಿಡಿಸಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡುವುದು. ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುವುದು.

- ❖ ಭಗತ್‌ಸಿಂಗ್
- ❖ ವಿನೋಬಾ ಭಾವೆ
- ❖ ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧಿ
- ❖ ಸುಭಾಷ್‌ಚಂದ್ರ ಬೋಸ್
- ❖ ಬಾಲಗಂಗಾಧರ ತಿಲಕ್

□ ಅಲ್ಪಂ ತಯಾರಿಸುವ

- ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರರ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು, ಅಲ್ಪಂ ತಯಾರಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದು.

- ❖ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕಾದ ಚಿತ್ರಗಳು
- ❖ ಸಂಗ್ರಹ ವಿಧಾನ
- ❖ ಅಲ್ಪಂ ತಯಾರಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದು.

- ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪಂ ತಯಾರಿಸಿ ಪ್ರದರ್ಶನ ನಡೆಸುವುದು.

□ ಬದಲಾಯಿಸಿ ಬರೆಯುವ

- ಮಾದರಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯಲಿ. ಪಾಠಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾದರಿಯಂತೆ ಬದಲಾಯಿಸಿ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಬರೆಯಲಿ. ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಲಿ. ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಕರಿಹಲಗೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದು. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನಿಡಿಸಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡುವುದು. ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುವುದು.

- ❖ ಡೇವಿಡ್ ಬೇಗನೆ ಏಳುವನು
- ❖ ಕೋಗಿಲೆ ಇಂಪಾಗಿ ಹಾಡುವುದು
- ❖ ಮಕ್ಕಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಡುವರು
- ❖ ಜಾತ್ರೆಗೆ ಜನರು ಸೇರುವರು
- ❖ ಬೆಕ್ಕು ಹಾಲು ಕುಡಿಯುವುದು.

□ ವಾಕ್ಯಗಳಾಗಿ ಬರೆಯುವ

- ಮಾದರಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು. ಪಾಠಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾದರಿಯಂತೆ ಬದಲಾಯಿಸಿ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಬರೆಯಲಿ. ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಲಿ. ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಕರಿಹಲಗೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದು. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸರಿಪಡಿಸಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡುವುದು. ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುವುದು.

ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಅಗತ್ಯ ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದು.

- ❖ ಮಕ್ಕಳು ದ್ರಾಕ್ಷೆಯ ಗೊಂಚಲು ನೋಡಿದರು. ಅವರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ನೀರೂರಿತು.
- ❖ ರವಿಯು ತುಂಬಾ ಬುದ್ಧಿವಂತನಾಗಿದ್ದನು. ಅವನು ಎಲ್ಲಾ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೂ ಅಚ್ಚುಮೆಚ್ಚಿನವನಾಗಿದ್ದನು.

ಕನ್ನಡ ಹಾ ಸವಿಗನ್ನಡ

ICT ಉಪಯೋಗಿಸಿ, ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹಾಡು ಕೇಳಿಸುವುದು. ಇದೇ ರೀತಿಯ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪದ್ಯವನ್ನು ಪಠ್ಯದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಪದ್ಯವನ್ನು ಓದಲು ಹೇಳುವುದು.

□ ಪದ್ಯ ಹಾಡುವ

ಪದ್ಯವನ್ನು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿಯೂ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿಯೂ ಹಾಡಿಸುವುದು. ಹಾಡಿನ ಧ್ವನಿಮುದ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಕೇಳಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡುವುದು. ಅಧ್ಯಾಪಕರೂ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಹಾಡುವುದು.

ವಿ.ಸೂ : ಈ ಪದ್ಯವನ್ನು ಹಾಡುವಾಗ ಬಾಳುವುದೇತಕೆ ನುಡಿ, ಎಲೆ, ಜೀವ! ಸಾಲಿನ ಬಳಿಕ “ಸಿರಿಗನ್ನಡದಲಿ ಕವಿತೆಯ ಹಾಡೆ” ಎಂಬ ಗೆರೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಓದುವುದು.

□ ಸಾಲು ಬರೆಯುವ

- ಪದ್ಯದ ಆಶಯದ ಕುರಿತು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸುವುದು. ಕೊಟ್ಟ ವಾಕ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಮಾನವಾದ ಅರ್ಥಬರುವ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಕವನದಿಂದ ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಲಿ. ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಲಿ. ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಕರಿಹಲಗೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದು. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉತ್ತಮಪಡಿಸಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡುವುದು. ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುವುದು.
- ❖ ಹರಿ ವರಗಳ ಮಳೆಗರೆಯುವನು.
- ❖ ತೆಕ್ಕನೆ ಮನ ಮೈ ಮರೆಯುವುದು.
- ❖ ಬಾಳುವುದೇತಕೆ ನುಡಿ ಎಲೆ ಜೀವ
- ❖ ಕಾಮನ ಬಿಲ್ಲನು ಕಾಣುವ ಕವಿಯೊಲು

□ ಹುಡುಕಿ ಬರೆಯುವ

- ಕನ್ನಡ, ಮಲೆಯಾಳ, ಹಿಂದಿ, ತಮಿಳು ಇತ್ಯಾದಿ ಭಾಷೆಗಳ ಕೆಲವು ಲಭ್ಯವಾದ ಪತ್ರಿಕೆ/ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನೀಡುವುದು. ಇದು ಯಾವ ಭಾಷೆಯ ಪತ್ರಿಕೆ/ ಪುಸ್ತಕ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವುದು. ಅದು ಯಾವ ಭಾಷೆಯ ಪುಸ್ತಕ ಎಂದು ಮಕ್ಕಳು ಹೇಳಲಿ. ಆ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಕರಿಹಲಗೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದು. ಇದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನರು ಯಾವೆಲ್ಲ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕೇಳಿ ಉತ್ತರ ಪಡೆಯುವುದು. ಪಾಠಪುಸ್ತಕದ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ನೀಡಿ ಭಾಷೆಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಕೋಣೆಯಿಂದ ಹುಡುಕಿ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಬರೆಯಲಿ. ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಕರಿಹಲಗೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದು. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡುವುದು. ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಣಯವನ್ನು ನಡೆಸುವುದು.

□ ಭಾಷೆಗಳು

ಕನ್ನಡ	ಮರಾಠಿ	ತಮಿಳು
ಮಲೆಯಾಳ	ಹಿಂದಿ	ತೆಲುಗು
ಬಂಗಾಳಿ	ಉರ್ದು	ತುಳು

□ ಪದ ಬರೆಯುವ

ಪದಗಳನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸಿ ಬರೆಯುವ ವಿಧಾನವು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ತಿಳಿದಿದೆ. ಕೂಡುಪದ ಬರೆಯುವ ರೀತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಮಕ್ಕಳು ಮಾದರಿಯಂತೆ ಬದಲಾಯಿಸಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ

ಬರೆಯಲಿ. ಕರಿಹಲಗೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದು. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉತ್ತಮಪಡಿಸಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡುವುದು. ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುವುದು.

- ❖ ಬಾಳುವುದೇತಕೆ
- ❖ ಸಿರಿಗನ್ನಡದೇಳಿಗೆಯನು
- ❖ ಮಳೆಗರೆಯುವನು

□ ಪದಗಳನ್ನು ತುಂಬಿಸುವ

ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟ ಪದಗಳ ಸರಿಯಾದ ರೂಪಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಸಬೇಕು. ಕೊಟ್ಟ ಶಬ್ದದ ಯಾವ ರೂಪ ಯೋಗ್ಯವಾದದ್ದು ಎಂದು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಣೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸುವುದು. ಒಂದು ಶಬ್ದವನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸುವುದು. ಮಕ್ಕಳು ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಮಾಡಲಿ. ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಬರೆದ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವುದು. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉತ್ತಮಪಡಿಸಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡುವುದು. ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುವುದು.

ಮದರ್ ತೆರೇಸಾ

ಮದರ್ ತೆರೇಸಾರವರು 1910 ನೇ ಇಸವಿ ಆಗೋಸ್ಟ್ 26 ರಂದು ಸ್ಕೇಪ್ ಜೇ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಅವರು 8 ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ತಂದೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡರು. ಅದೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸನ್ಯಾಸ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರು. 1931 ರಲ್ಲಿ ಅವರು ಕೊಲ್ಕತ್ತಾಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅಧ್ಯಾಪಕ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದರು. ಅದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ಬಡಜನರ

ಹಾಗೂ ಕುಷ್ಠರೋಗಿಗಳ ಸೇವೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡರು. ಸಮಾಜ ಸೇವೆಗಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಅನೇಕ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಾಗೂ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು ದೊರಕಿವೆ. 1979 ರಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿಗಾಗಿ ನೀಡುವ ನೋಬೆಲ್ ಪಾರಿತೋಷಕವನ್ನು ಮದರ್ ತೆರೇಸಾರಿಗೆ ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವರು 1997 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 5 ರಂದು ಮರಣ ಹೊಂದಿದರು.

□ ಅನುಭವ ಬರೆಯಿರಿ

ಇತರರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿರುವ ಸಂದರ್ಭಗಳ ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸುವುದು. ಶಾಲೆ ಅಥವಾ ಇತರ ಪರಿಸರಗಳನ್ನು ಶುಚಿ ಮಾಡಿದ ಸಂದರ್ಭಗಳ ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸುವುದು. ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡಿದ ಸಂದರ್ಭ ಅಥವಾ ಪರಿಸರ ಶುಚಿ ಮಾಡಿದ ಸಂದರ್ಭದ ಕುರಿತು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಬರೆಯಲಿ. ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಅಗತ್ಯವಾದ ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದು. ತರಗತಿಯ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಮಂಡನೆಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡುವುದು. ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಸಹಾಯಮಾಡಿದ ಸಂದರ್ಭ/ ಶುಚೀಕರಣದ ಸಂದರ್ಭದ ಕುರಿತು ಬರೆದು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವುದು. ಬರವಣಿಗೆಯ ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸುವುದು. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉತ್ತಮಪಡಿಸಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡುವುದು. ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುವುದು. ಉತ್ತಮವಾದುದನ್ನು ಹಸ್ತಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು.

□ ಪದ್ಯ ರಚಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವ

ಸೂಕ್ತವಾದ ಪದ ವಿನ್ಯಾಸದ ಮೂಲಕ ಪದ್ಯ ರಚನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು

ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಕೊಟ್ಟ ಪದಗಳನ್ನು ಯಾವ ಯಾವ ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿಸಬಹುದು ಎಂದು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಚರ್ಚಿಸಲಿ. ವಿಭಿನ್ನವಾದ ಆಶಯಗಳು ಮೂಡಿ ಬರುವಂತೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸಬೇಕು. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇಷ್ಟವಾದ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಆಶಯದ ಕುರಿತು ಪದ್ಯ ಬರೆಯಲಿ. ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಲಿ. ಮಕ್ಕಳು ಪದ್ಯವನ್ನು ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮಪಡಿಸಿ ಮಂಡಿಸಲಿ. ಗುಂಪು ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಅಗತ್ಯವಾದ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡುವುದು. ಆಶಯ ಮತ್ತು ಭಾಷಾಪರವಾಗಿ ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವುದು. ಅಧ್ಯಾಪಕರು ರಚಿಸಿದ ಕವಿತೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವುದು. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಪದ್ಯ/ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡುವುದು. ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುವುದು. ಎಲ್ಲಾ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ ಹಸ್ತಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಲಿ. ಅದನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲಿ.

ಕಾಗೆ - ನರಿ

ಕಾಗೆಯೊಂದು ಹಾರಿ ಬಂದು
ಮರದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು
ಮರದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತ ಕಾಗೆ
ಹೆಣ್ಣು ಕುಕ್ಕಿ ತಿಂದಿತು
ಕಾಡಿನಿಂದ ಊರ ಕಡೆಗೆ
ಹೊರಟು ನರಿಯು ಬಂದಿತು
ಮರದ ಕೆಳಗೆ ನಿಂತುಕೊಂಡು
ಕಾಗೆಯನ್ನು ನೋಡಿತು

ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧಿ

ಮೋಹನ್‌ದಾಸ್ ಕರಮ್ ಚಂದ್ ಗಾಂಧಿಯವರು ಭಾರತೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಆಂದೋಲನದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಸರ್ವೋತ್ಕೃಷ್ಟ ರಾಜಕೀಯ ನಾಯಕರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಅಹಿಂಸೆಯ ಮೇಲೆ ದೃಢವಾಗಿ ನಂಬಿಕೆ ಇಟ್ಟವರು. ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗೆ ಅವರು ಪಥ ನಿರ್ಮಾಪಕರಾಗಿದ್ದು ಅದು ಭಾರತವನ್ನು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದತ್ತ ಒಯ್ದಿತು ಹಾಗೂ ವಿಶ್ವದಾದ್ಯಂತ ನಾಗರಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳ ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಆಂದೋಲನಗಳಿಗೆ ಸ್ಪೂರ್ತಿ ನೀಡಿತು. ಗಾಂಧಿಯವರು ವಿಶ್ವದಾದ್ಯಂತ ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧಿ ಎಂದೇ ಚಿರಪರಿಚಿತರು (ಸಂಸ್ಕೃತ : ಮಹಾತ್ಮ ಅಥವಾ ಮಹಾನ್ ಆತ್ಮ ಎಂಬ ಗೌರವ ಸೂಚಕ ಪದವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಮೊದಲು ನೀಡಿದ್ದು ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಠಾಗೋರರು) ಮತ್ತು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅವರು ಬಾಪು ಎಂದೇ ಚಿರಪರಿಚಿತರು (ಗುಜರಾತಿ : ಬಾಪು ಅಥವಾ ತಂದೆ) ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಪಿತ ಎಂದು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಗೌರವಿಸಲಾಗಿದ್ದು ಅವರ ಜನ್ಮದಿನವಾದ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2ನ್ನು ಗಾಂಧಿಜಯಂತಿ ಎಂಬ ಸ್ಮರಣೀಯ ದಿನವನ್ನಾಗಿಸಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರಜಾದಿನವನ್ನಾಗಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವದಾದ್ಯಂತ ಈ ದಿನವನ್ನು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಹಿಂಸಾ ದಿನವನ್ನಾಗಿ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಗಾಂಧಿಯವರು ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲಿ ವಲಸಿಗ ವಕೀಲರಾಗಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದ

ಭಾರತೀಯ ಸಮುದಾಯವು ನಾಗರಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗಾಗಿ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಆಂದೋಲನವನ್ನು ಗಾಂಧೀಜಿ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದರು. 1915 ರಲ್ಲಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ವಾಪಸಾದ ಬಳಿಕ, ಅತಿಯಾದ ಜಮೀನು ತೆರಿಗೆ ಮತ್ತು ತಾರತಮ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ರೈತರ, ಬೇಸಾಯಗಾರರ ಮತ್ತು ನಗರ ಪ್ರದೇಶದ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಪ್ರತಿಭಟನೆಗಳನ್ನು ಅವರು ಸಂಘಟಿಸಿದರು. 1921 ರಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ನಾಯಕತ್ವವಹಿಸಿದ ಬಳಿಕ, ಬಡತನದ ನಿವಾರಣೆ, ಮಹಿಳಾ ಹಕ್ಕುಗಳ ವಿಸ್ತರಣೆ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಜಾನಾಂಗೀಯ ಸೌಹಾರ್ದ, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯ ಅಂತ್ಯ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲಾದ ರಾಷ್ಟ್ರವ್ಯಾಪಿ ಚಳುವಳಿಗಳ ನೇತೃತ್ವವನ್ನು ಗಾಂಧಿಯವರು ವಹಿಸಿಕೊಂಡರು. ಇವೆಲ್ಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ಸ್ವರಾಜ್ ಅಥವಾ ವಿದೇಶೀ ಹಿಡಿತದಿಂದ ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವತ್ತ ಅವರು ಗುರಿಯಿಟ್ಟರು. 1931 ರಲ್ಲಿ ಅವರು ಉಪ್ಪು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವನ್ನು 1942 ರಲ್ಲಿ ಕ್ವಿಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಚಳವಳಿಯನ್ನು ನಡೆಸಿದರು. 1948 ಜನವರಿ 30 ರಂದು ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಗುಂಡೇಟಿಗೆ ಬಲಿಯಾದರು.

* * *

ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಗೋಖಲೆ

ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಗೋಖಲೆ ಭಾರತೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರವಹಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಆಡಳಿತ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ತಂದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಪೂರ್ವ ಭಾರತದ ಮಹಾನ್ ರಾಜಕೀಯ ನಾಯಕರೂ ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಕರಾಗಿ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಗೌರವಯುತವಾದ ಉತ್ತಮ ಬದುಕನ್ನು ತಂದುಕೊಡಲು ಶ್ರಮಿಸಿದವರೂ ಆದ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಗೋಖಲೆಯವರು ಮೇ 9, 1866 ರಂದು ಕೊಲ್ಕತ್ತಾದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು.

ಗೋಖಲೆಯವರು ಸಾಮಾನ್ಯ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿದ್ದರೂ ಅವರ ಹಿರಿಯರು ಅವರಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶಿಕ್ಷಣ ದೊರಕುವಂತೆ ಮಾಡಿದರು. ಪದವಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದ ಪ್ರಥಮ ಭಾರತೀಯ ತಲೆವಾರಿಗೆ ಸೇರಿದ ಗೋಖಲೆಯವರು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ರಾಜಕೀಯ ಚಿಂತನೆಗಳಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತರಾಗಿದ್ದರು. ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಅವರು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಇಂಗ್ಲಿಷರ ರಾಜಕೀಯ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ಕುರಿತಾಗಿ ಗೌರವವುಳ್ಳ ನಿಲುವು ತಾಳಿದ್ದರು.

ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಗೋಖಲೆಯವರು ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರಿಗೆ ಭಾರತೀಯ ರಾಜಕೀಯ ಜೀವನದ ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಾಗಿದ್ದರು. 1912 ರ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಗೋಖಲೆಯವರು ಗಾಂಧಿಯವರ ಆಹ್ವಾನದ ಮೇರೆಗೆ ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದರು. ಯುವ ಬ್ಯಾರಿಸ್ಟರ್ ಆಗಿ ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾದ ಹೋರಾಟಗಳ ನಂತರ

ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರಿಗೆ ಸ್ವಯಂ ಗೋಖಲೆಯವರೇ ಜೊತೆ ನಿಂತು ಕೈಹಿಡಿದು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡಿದರು. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅವರು ಮಾಡಿದ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯವೆಂದರೆ ಗಾಂಧಿಯವರಿಗೆ ಭಾರತದ ಕುರಿತಾಗಿ ನೀಡಿದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಚಿತ್ರಣ ಮತ್ತು ಭಾರತವನ್ನು ಕಾಡುತ್ತಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಕುರಿತಾಗಿ ನೀಡಿದ ಸಮಗ್ರ ತಿಳುವಳಿಕೆ. 1920 ರ ವೇಳೆಗೆ ಗಾಂಧೀಜಿ ಭಾರತೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದ ನಾಯಕರಾಗಿದ್ದರು. ತಮ್ಮ ಆತ್ಮ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಗೋಖಲೆಯವರನ್ನು ತಮ್ಮ ಗುರು ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ ಎಂದು ಬಣ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಗೋಖಲೆಯವರ ಕುರಿತಾಗಿ ಗಾಂಧೀಜಿ "ಅವರೊಬ್ಬ ಶ್ರೇಷ್ಠ ನಾಯಕ, ರಾಜಕೀಯ ಮುತ್ಸದ್ಧಿ, ಸ್ವಟಿಕದಂತೆ ಸ್ವಚ್ಛ, ಕುರಿಯಂತೆ ಮೆದು, ಸಿಂಹದಂತೆ ಧೈರ್ಯಸ್ಥ, ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದಾಗ ಸಹನಶೀಲ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸತ್ಪಾತ್ರರು" ಎಂದು ಕೊಂಡಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಗೋಖಲೆಯವರಿಗಿದ್ದ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಕುರಿತಾಗಿದ್ದ ನಂಬುಗೆಗಳು ತಮಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ.

ತಮ್ಮ ಜೀವಿತಾವಧಿಯ ಕೊನೆಯ ವರೆಗೆ ನಿರಂತರ ಕಾರ್ಯಶೀಲರಾಗಿದ್ದ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಗೋಖಲೆಯವರು ಫೆಬ್ರುವರಿ 19, 1915 ರ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ತಮ್ಮ 49 ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಿಧನರಾದರು.

* * *

ಲಾಲಾ ಲಜಪತ ರಾಯ್

ಲಾಲಾ ಲಜಪತ ರಾಯ್ ಭಾರತಕ್ಕಾಗಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ ಹೋರಾಟಗಾರ ರಾಗಿಯೂ, ಶ್ರೇಷ್ಠ ಬರಹಗಾರರಾಗಿಯೂ ಭಾರತೀಯ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಲಾಲಾ ಲಜಪತ ರಾಯ್ ಅವರು ದೇಶದ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳಾದ 'ಲಾಲ್-ಬಾಲ್-ಪಾಲ್' ಇವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು. ಮತ್ತಿಬ್ಬರು ಬಾಲ ಗಂಗಾಧರ ತಿಲಕ್ ಮತ್ತು ಬಿಪಿನ್‌ಚಂದ್ರ ಪಾಲರು.

ಲಾಲಾ ಲಜಪತ ರಾಯ್ ಅವರು ಪಂಜಾಬಿನ ಮೋಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸೇರಿದ ಧುಡಿಕೆ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಜನವರಿ 28, 1865 ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. 'ಲಾಲಾ' ಎಂಬುದು ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯ ಮನೆತನದಿಂದ ಬಂದವರಿಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದ ಗೌರವಯುತ ಸಂಭೋದನೆ. ರಾಯ್ ಅವರ ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಈಗಿನ ಹರ್ಯಾಣದಲ್ಲಿರುವ ರೆವಾರಿ ಎಂಬ ಊರಿನಲ್ಲಾಯಿತು. ಲಜಪತ ರಾಯ್ ಅವರ ತಂದೆ ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್ ಅವರು ಅಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಉರ್ದು ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿದ್ದರು.

1928 ರ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ವರದಿ ಮಾಡಲು ನಿಯಮಿತಗೊಂಡಿದ್ದ ಸರ್ ಜಾನ್ ಸೈಮನ್ ನೇತೃತ್ವದ ಆಯೋಗದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರೇ ಒಬ್ಬರೂ ಭಾರತೀಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಇರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಅದನ್ನು ಬಹಿಷ್ಕರಿಸಲು

ತೀರ್ಮಾನ ಕೈಗೊಂಡು ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ನಡೆಸಿದವು. ಅಕ್ಟೋಬರ್ 30, 1928ರಂದು ಸೈಮನ್ ಆಯೋಗವು ಲಾಹೋರಿಗೆ ಭೇಟಿಕೊಟ್ಟ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಲಾಲಾ ಲಜಪತ ರಾಯ್ ಅವರು ಶಾಂತಿಯುತ ಮೆರವಣಿಗೆಯ ನೇತೃತ್ವ ವಹಿಸಿದರು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರೋಲಿಸ್ ಸುಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ್ ಜೇಮ್ಸ್ ಎ. ಸ್ಕಾಟ್ ಎಂಬ ದುರಹಂಕಾರಿಯು ಮೆರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದವರ ಮೇಲೆ ಲಾಠಿಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡುವ ಆದೇಶವಿತ್ತದ್ದೇ ಅಲ್ಲದೆ ಲಾಲಾ ಲಜಪತ ರಾಯ್ ಅವರ ಮೇಲೆ ಸ್ವಯಂ ಆಕ್ರಮಣ ನಡೆಸಿ ಅವರು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಗಾಯಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣನಾದನು. ಈ ತೀವ್ರ ಪೆಟ್ಟುಗಳಿಂದ ಹೊರಬರಲಾಗದ ಲಾಲಾ ಲಜಪತರಾಯ್ ಅವರು ನವೆಂಬರ್ 17, 1928ರಂದು ಹೃದಯಾಘಾತದಿಂದ ನಿಧನರಾದರು. ಸ್ಕಾಟನ ಆ ದುಷ್ಕೃತ್ಯ ಮಹಾನ್ ದೇಶಭಕ್ತ ವಿದ್ವಾಂಸ, ಅಹಿಂಸಾಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ಶಾಂತಿದೂತರೆನಿಸಿದ್ದ ಲಾಲಾ ಲಜಪತ ರಾಯ್ ಅವರ ಮರಣಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ತೀವ್ರವಾಗಿ ನೊಂದ ಭಗತ್‌ಸಿಂಗ್, ರಾಜ ಗುರು, ಸುಖದೇವ್ ಥಾಪರ್, ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಅಜಾದ್ ಅಂತಹ ವೀರರು ತೀವ್ರ ಹೋರಾಟಕ್ಕಿಳಿದು ದೇಶಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣಾರ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದರು.

* * *

ಸರೋಜಿನಿ ನಾಯ್ಡು

ಸರೋಜಿನಿ ನಾಯ್ಡು 'ಭಾರತದ ಕೋಗಿಲೆ' ಎನ್ನುವ ಹೆಸರಿನಿಂದಲೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಚಿಕ್ಕಂದಿನಿಂದಲೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ್ದ ಇವರು ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರರು, ಕವಿಗಳು. ಇವರು ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ಮೊದಲನೆಯ ಮಹಿಳಾ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು. ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದ ಮೊದಲನೆಯ ಮಹಿಳಾ ರಾಜ್ಯಪಾಲರೂ ಆಗಿದ್ದರು.

ಇವರು 12ನೇ ಫೆಬ್ರುವರಿ 1879 ರಂದು ಜನಿಸಿದರು. ಇವರ ತಂದೆ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಮತ್ತು ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಅಗೋರೆನಾಥ್ ಚಟ್ಟೋಪಾಧ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ತಾಯಿ ಬಂಗಾಳಿ ಕವಿಯಿತ್ರಿಯಾದ ಸುಂದರಿ ದೇವಿ. ಸರೋಜಿನಿ ನಾಯ್ಡರವರು ತಮ್ಮ ತಂದೆ-ತಾಯಿಯರ ಎಂಟು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯವರಾಗಿದ್ದರು. ಇವರ ಒಬ್ಬ ಸಹೋದರನಾದ ಬೀರೇಂದ್ರನಾಥ್ ಚಳುವಳಿಗಾರ ರಾಗಿದ್ದವರು. ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಸಹೋದರ ಹರಿನಾಥ್ ಕವಿ, ನಾಟಕಗಾರ ಮತ್ತು ನಟರಾಗಿದ್ದರು.

ಸರೋಜಿನಿ ನಾಯ್ಡರವರು ಬುದ್ಧಿವಂತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಉರ್ದು, ತೆಲುಗು, ಇಂಗ್ಲೀಷ್, ಬಂಗಾಳಿ ಮತ್ತು ಪರ್ಷಿಯನ್ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ನಿರರ್ಗಳವಾಗಿ ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರು ಹನ್ನೆರಡನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಮದ್ರಾಸ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಮೆಟ್ರಿಕ್ಯುಲೇಷನ್ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ದರ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದರು. ಇವರ ತಂದೆ ಇವರು ಗಣಿತತಜ್ಞೆ (ಮ್ಯಾಥಮ್ಯಾಟೀಷಿಯನ್) ಅಥವಾ ವಿಜ್ಞಾನಿಯಾಗಲಿ ಎಂದು ಬಯಸಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಸರೋಜಿನಿಯವರು ಕವಿಯಿತ್ರಿಯಾಗಲು ಇಷ್ಟಪಟ್ಟಿದ್ದರು. ಇವರು

ಆಂಗ್ಲಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಹೈದರಾಬಾದಿನ ನಿಜಾಮರು ಇವರ ಕವಿತೆಗಳಿಂದ ಸ್ಪೂರ್ತಿಗೊಂಡು ವಿದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಲಿಯಲು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. 16ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇವರು ಮೊದಲು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಕಿಂಗ್ಸ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಆಮೇಲೆ ಕ್ಯಾಂಬ್ರಿಡ್ಜಿನ ಗಿರ್ಟನ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಇವರು ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದ ಆರ್ಥರ್ ಸೈಮೊನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಎಡ್ಮಂಡ್ ಗೋಸಿಯವರನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿದರು. ಗೋಸಿಯವರು ಸರೋಜಿನಿಯವರನ್ನು ಭಾರತದಲ್ಲಿರುವ ಬೆಟ್ಟ-ಗುಡ್ಡಗಳು, ನದಿಗಳು, ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು, ಜನರ ಜೀವನಕ್ರಮ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳ ಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಮನದಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು. ಆದರಂತೆ ಸರೋಜಿನಿಯವರು ಸಮಕಾಲೀನ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದ ಜನರ ಜೀವನಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಿದರು. The Golden Threshold (1905), The Bird of Time (1912) ಮತ್ತು The Broken Wing (1912) ಎನ್ನುವ ಕವನ ಸಂಗ್ರಹಗಳು ಭಾರತದ ಸಾಕಷ್ಟು ಓದುಗಾರರನ್ನು ಮತ್ತು ಆಂಗ್ಲಭಾಷೆಯ ಓದುಗಾರರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿದುವು.

1925 ರಲ್ಲಿ ಸರೋಜಿನಿಯವರು ಕಾನ್ಪುರದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸಿನ ವಾರ್ಷಿಕ ಅಧಿವೇಶನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು. ಸಿವಿಲ್ ಅವಿಧೇಯತೆಯ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಗಾಂಧೀಜಿ ಮುಂತಾದ ಚಳುವಳಿಗಾರರೊಂದಿಗೆ ಜೈಲಿಗೆ ಹೋದರು. 1942 ರಲ್ಲಿ

ಕ್ವಿಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ 21 ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಗಾಂಧೀಜಿ ಮುಂತಾದ ನಾಯಕರೊಂದಿಗೆ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಕಳೆದರು.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದ ನಂತರ ಸರೋಜಿನಿಯವರು ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದ ರಾಜ್ಯಪಾಲರಾದರು. ಇವರು

ಮೊದಲನೆಯ ಮಹಿಳಾ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು. ಸರೋಜಿನಿಯವರು ತಮ್ಮ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿಯೇ 2ನೇ ಮಾರ್ಚ್ 1949 ರಂದು ನಿಧನರಾದರು.

* * *

ಲೋಕಮಾನ್ಯ ಬಾಲಗಂಗಾಧರ ತಿಲಕ

ಲೋಕಮಾನ್ಯ ಬಾಲಗಂಗಾಧರ ತಿಲಕ ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾದಿ, ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಕ ಹಾಗೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರರು. ತಿಲಕರು ಬಹುಶಃ ಬಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದ ಚಳುವಳಿಯ ಮೊದಲನೇ ಜನಪ್ರಿಯ ನಾಯಕ. ಭಾರತೀಯರ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಕಿಚ್ಚು ಹಚ್ಚಿದ ತಿಲಕರು ಹಿಂದೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತಾವಾದದ ಪಿತಾಮಹ ಎಂದೂ ಹೆಸರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವರಾಜ್ಯ ನಮ್ಮ ಜನ್ಮಸಿದ್ಧ ಹಕ್ಕು, ಅದನ್ನು ನಾನು ಪಡೆದೇ ತೀರುತ್ತೇನೆ ಎಂಬ ಇವರ ಘರ್ಜನೆ ಅಂದು ಜನಪ್ರಿಯವಾದದ್ದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಇಂದಿಗೂ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿ ಹಸುರಾಗಿದೆ. 'ಲೋಕಮಾನ್ಯ' (ಜನಗಳ ಪ್ರೀತಿ ಪಾತ್ರರು / ಗೌರವಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾದರು) ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದ ತಿಲಕರು ಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮ, ಗಣಿತ ಹಾಗೂ ಖಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಆಳವಾದ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದ್ದರು.

ತಿಲಕರು ಹುಟ್ಟಿದ್ದು 1856 ರ ಜುಲೈ 23 ರಂದು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ರತ್ನಗಿರಿಯ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ಕುಟುಂಬವೊಂದರಲ್ಲಿ ಚತುರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದ ತಿಲಕನಿಗೆ ಗಣಿತದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಪ್ರತಿಭೆಯಿತ್ತು. ಆಧುನಿಕ ಕಾಲೇಜು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದುಕೊಂಡ ನವ ಪೀಳಿಗೆಯ ಯುವಕರಲ್ಲಿ ತಿಲಕರೂ ಒಬ್ಬರಾಗಿದ್ದರು. ಪದವಿ ಪಡೆದ ಬಳಿಕ ಪುಣೆಯ ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಗಣಿತ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿ ಸೇರಿದ ತಿಲಕರು, ಅನಂತರ ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪತ್ರಕರ್ತರಾದರು. ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯು ಭಾರತೀಯ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಅವಹೇಳಿಸುವಂಥಾದ್ದು ಹಾಗೂ ಭಾರತದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಕೀಳುಗಳೆಯುವಂಥಾದ್ದು ಎಂಬ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಅವರು, ಈ ಪದ್ಧತಿಯ ತೀವ್ರ ಟೀಕಾಕಾರರಾದರು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಶಿಕ್ಷಣ ದೊರೆಯಬೇಕು ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಪುಣೆಯಲ್ಲಿ ಡೆಕ್ಕನ್ ಎಜ್ಯುಕೇಶನ್ ಸೊಸೈಟಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು.

* * *

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರರು

ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೆಹರು / ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ / ಸುಖದೇವ / ದೇಶಬಂಧು ಚಿತ್ತರಂಜನ್ ದಾಸ್ / ಲಾಲಾ
ಖಾನ್ ಅಬ್ದುಲ್ ಖಲೀಲ್ ಖಾನ್ / ಮೌಲಾನಾ ಅಬ್ದುಲ್ ಲಜಪತ ರಾಯ್ / ಮಂಗಳಪಾಂಡೆ / ಪಂಡಿತ
ಕಲಾಂ ಅಸಾದ್ / ಸರ್ದಾರ್ ವಲ್ಲಭಭಾಯಿ ಪಟೇಲ್ / ಮೋತಿಲಾಲ ನೆಹರೂ / ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಟಾಗೋರ್ /
ಲೋಕಮಾನ್ಯ ಬಾಲ ಗಂಗಾಧರ ತಿಲಕ / ಸುಭಾಷ್‌ಚಂದ್ರ ದಾದಾ ಭಾಯಿ ನವರೋಜಿ / ಬಿಪಿನ್‌ಚಂದ್ರಪಾಲ್ /
ಬೋಸ್ / ಲಾಲ್ ಬಹಾದ್ದೂರ್ ಶಾಸ್ತ್ರಿ / ಮದನಮೋಹನ ವಿನೋಬಾ ಭಾವೆ / ಬಿ.ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ / ನಾನಾ
ಮಾಳವೀಯ / ಭಗತ್‌ಸಿಂಗ್ / ಸಿ. ರಾಜಗೋಪಾಲಚಾರಿ ಸಾಹಿಬ್ / ಕಸ್ತೂರ್ ಬಾ ಗಾಂಧಿ / ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ
/ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಅಝಾದ್ / ರಾಮ್ ಪ್ರಸಾದ್ ಬಿಸ್ಮಿಲ್ ಗೋಖಲೆ / ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಸೆಹಗಲ್ / ಕೆ.ಪಿ. ಕೇಶವ ಮೆನೋನ್ /
/ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಭಾರತಿ / ಋದೀರಾಂ ಬೋಸ್ / ಕೆ.ಕೇಳಪ್ಪನ್ / ಎ.ವಿ. ಕುಟ್ಟಿಮಾಳು ಅಮ್ಮ / ಅಕ್ಕಮ್ಮ
ತಾಂತ್ಯಟೋಪಿ / ಝಾನ್ಸೀರಾಣಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಭಾಯಿ / ಚೆರಿಯನ್ / ದೇಶಾಭಿಮಾನಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಪಿಳ್ಳೆ.
ಸರೋಜಿನಿ ನಾಯ್ಡು / ಜಯಪ್ರಕಾಶ ನಾರಾಯಣ /

ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಣಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

1. ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

- 1) “ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ” ಪದ್ಯವನ್ನು ಬರೆದ ಕವಿ ಯಾರು?
- 2) ಬ್ರಿಟಿಷರು ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದದ್ದು ಯಾಕೆ?
- 3) ಕಿತ್ತೂರಿನ ರಾಣಿ ಯಾರು?

- 3) “ಕನ್ನಡ” ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕವಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ?

2. ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

- 1) ‘ನಡೆ ನುಡಿ ಭೇದಗಳೆಷ್ಟೇ ಇದ್ದರು ಬದುಕುವ ಜನ ಒಂದೇ’ ಕವಿಯು ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಲು ಕಾರಣವೇನು?
- 2) ಕಿತ್ತೂರು ದುಃಖದ ಕಡಲಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಲು ಕಾರಣವೇನು?

3. ಕೆಳಗೆ ನೀಡಲಾದ ಪದಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

- 1) ಚಾಚು
- 2) ಇರುಳು
- 3) ಧುಮುಕು
- 4) ಮುನಿಯು
- 5) ಪೊರೆಯು

4. ಸರಿಯೋ/ತಪ್ಪೋ ಬರೆಯಿರಿ.

- 1) ಚೆನ್ನಮ್ಮ ಕಿತ್ತೂರಿನಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದಳು.
- 2) ಬ್ರಿಟಿಷರು ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಪ್ರವಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದರು.
- 3) ದನಗಳ ಬಣ್ಣ ಒಂದೇ ಆದರೂ ಹಾಲಿನ ಬಣ್ಣ ಮಾತ್ರ ಬೇರೆ ಬೇರೆ.

4) 'ಕನ್ನಡ' ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಕಿವಿ ನಿಮಿರುತ್ತದೆ.

5. ನಿಮ್ಮ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ದಿನಾಚರಣೆಯೊಂದರ ಕುರಿತು ವಿವರಣೆ ಬರೆಯಿರಿ.

* * *